

Árjegyzék
a Boldog Lujza Nyomda termékeiről.

Szent Vince konferenciái (kötve)	28— P
„ „ „ (bekötetlen)	21.60.,
Nővérek imakönyve (nagy)	10— „
„ „ (kicsi)	2— „
Elhúnyt nővéreink (fűzve)	5— „
A szolgáló-nővérek Kézikönyve	20— „
Máriagyermek Kézikönyve	3.20.,
Miseájtatosság (énekekkel)	1— „
„ (ének nélkül)	0.60.,
Őrangyalgyermek Kézikönyve	1.20.,
A Csodásérem története	0.60.,
Angyalok a földön	0.60.,
Boldog Anyánk élete	0.60.,

Röpiratok.

A Csodásérem	1 fill.
Reggeli-esti ima	1 „

Szentképek.

Boldog Anyánk	4 fill.
Őrzőangyal	3 „
Angyalcsoport	2 „

Iskolai füzetek.

6 lapos (íróképes)	5 fill.
8 „ „	7 „
12 „ „	10 „
50 „ „	40 „
12 „ (vizsgai)	12 „
16 „ „	16 „

Rajzfüzetek.

23 x 17 cm. nagyságban	25 fill.
17 x 12 „ „ vázlatfüzet	15 „
42 x 29 „ tömbetét 16 lap	80 „
42 x 29 „ 1 lap	5 „

Tetszés szerinti nagyságban, rendelésre is készíthető.



KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
szent Vince szeretet-leányai számára.

13. ÉVFOLYAM.

1927.

2. SZÁM

TARTALOM: A szentolvasó ima. — Szent Vince iskolájában. A korai fölkelésben és az elmélkedésben való hűségéről. — Rozália nővér felfogása a szegényről. — Az árvák neveléséről. 1) Az árvaház. 2) A táplálkozás. — Az új tabernákulum. — A szeretet leányainak hivatási életéből. a) Missiós élet. b) Missiós áldozatok. c) Iskolatársak szövetsége. — Általános főnökök. — Szünórák.



A szentolvasó ima.

Október hónapja már régtől fogva a Rózsafüzér Királynéjának hónapja; s kedves nővéreim jól tudják, hogy leghatásosabban úgy szenteljük meg, hogy annak minden napján, nagy buzgósággal imádkozzuk a szentolvasót. De a szeretet leányainak a szentolvasó elmondása máskülönbben is mindennapi kötelessége; és pedig oly régóta kötelessége, amilyen régi a Társulatuk.

Tényleg. Olvassuk csak szent Vincének az 1658. évi december 8-án tartott konferenciájának kezdetét, a napirendről. „Ma tovább olvassuk, kedves nővéreink, napirendjünk szakaszait, de inkább csak futólag.” Majd a mindennapi szentolvasó-imádságról beszélve, így folytatja: „A napirend több szakaszában szó van az olvasó imádságról, és a szabályzat azt mondja, hogy különböző részletekben imádkozzák.”

Előbb azonban figyeljünk meg egy látszólag különös, pláne szent Vince ajkáról idegenül hangzó kifejezést: „De inkább csak futólag.” — Futólag! Ez nem szokása szent Alapítónknak! Ő nem szeretett nagyon sietni. Úgy külső, mint belső hívei is inkább lassúságról és késedelmességéről szerették volna vádolni. Nem mondta-e elég gyakran, hogy semmi sem oly gyakori eset, mint az elsietett dolgok rossz sikere? Most pedig „inkább csak futólag” akarja elolvasatni és megmagyarázni a szent szabályok utolsó pontjait!

De, ne feledjük, már 1658-ban vagyunk, még hozzá 1658 végén, decemberén. Nem sokkal több, mint másfél éve van még hátra ez életből. A tiszteletreméltó pátriárka napról-napra jobban érzi az évek és a fokozódó gyengélkedések terhét. A közeli halál előhírnökei jelentkeznek. A derék munkás részére ütni készül az örök nyugalom órája, s ő még nem fejezte be teljesen művét. Az általános szabályok után, amelyek magyarázatát most végzi, meg akarja még kezdeni a Párizs plébániáin és a falvakon működő nővérek, valamint a tanítónővérek különleges szabályzatait is. Csak annyi ideje maradt már a szent aggastyánnak, hogy a különleges szabályokból a plébániákon működő nővérekét magyarázza meg, négy konferenciában; és pedig az 1658. év folyamán aug. hó 24-én, okt. 19-én, nov. 11-és 15-én. A többi különleges szabályok magyarázata — örök sajnálatunkra, — már elmaradt, hosszas betegeskedése és halála miatt.

Miután most már láttuk, szent Vince miért olvas és magyaráz mostantól kezdve már „csak futólag,” visszatérnek a IX. fejezetnek magyarázatára, amely előírja, hogy a szentolvasót különböző, és pedig három részletben imádkozzák el, mert a szeretet leányainak életében mindig a szegények gondozása és szolgálata a legfontosabb.

Világosan kifejti ez ennek az imának szépségét és azt a kötelezettségüket, hogy jól kell végezniök. És pedig Szentünk módja szerint egyetlen, de nagyon találó szóval fejezi ezt ki. Azt mondja: „Nagy gondjuk legyen arra, nő-

véreim, hogy olvasójukat ajlatosan végezzék, mert ez az önök breviáriuma!” Utána már mások is éltek ezzel a pompás kifejezéssel; előtte azonban, tudtommal, senki sem ismerte, senki sem használta. Egyike ez azoknak az elmes és elragadó ötleteknek, amikben oly gazdag volt szent Atyánk.

Ez az önök breviáriuma! Szentolvasójuk tehát épp oly drága legyen előttük, mint amily drága, értékes és kedves a papnak az ő kánoni imádságos könyve, amit éppen azért officium-nak, istentiszteletnek is nevez. Legyen bár szegényes vagy díszes az a könyv vagy olvasó, — utóbbi azonban mindig olcsó anyagból készüljön! — egyik is, másik is végtelen értékű az Istennek szentelt, papi vagy szűzi lélek előtt.

Ez az önök breviáriuma! Önök is — úgy, mint az áldozópap imakönyvét, — magukkal hordják olvasójukat; gonddal és elővigyázattal kezelik, amikor ismételtelen előveszik, hogy a megfelelő részletet elvégezzék. Ugyanaz a tisztelet, ugyanaz az áhítat önökben is, mint bennük. Breviárium és olvasó! Nem egyazon buzgóságnak, egyazon külső istentiszteletnek tárgya-e egyik is, másik is? Hozzá mindakettő még számtalan búcsút is ígér azoknak, kik imádkozzák!

Ez az önök breviáriuma! Mondják el tehát szentolvasójukat ugyanolyan lelkülettel, mint a pap mondja breviáriumát. Kérjék — miként ő, — önök is a jó Istent, hogy előzőleg tisztítsa meg ajkukat és szívüket; hogy világosítsa meg elméjüket s így jobban megértsék az igazságokat, amelyek a külső formákban foglaltatnak; hogy átjárja szívüket szeretetének hevével s így ezekhez mindig erősebben tudjanak ragaszkodni.

Ez az önök breviáriuma! A pap arra kéri a jó Istent, hogy breviáriumát tisztelettel, figyelemmel és áhítattal végezhesse. Bizony, elengedhetetlen kelléke ez annak, hogy az Úr elfogadja és meghallgassa könyörgéseit. Önök is tisztelettel, azaz lelki összeszedettségben, komolyan, végezzék szentolvasójukat: figyelemmel, azaz ne gépies

sorozata legyen az a szavaknak és formuláknak, hanem a jámbor gondolatok, buzgó érzületek és szent megfontolások megszakítás nélkül kövessék egymást; végre áhítattal imádkozzák, mint Isten és a szent Szűz kultuszának gyakorlatát, önmagukért, övéikért, szegényeikért és műveikért, végül az egész Társulatért.

Ez az önök breviáriuma! Mikor a pap breviáriumát mondja, nem egyedül, hanem a mi Urunk Jézus Krisztussal együtt imádkozik; egyesül azokkal az isteni szándékokkal, amelyek földi életében hevítették istenemberi Szívét, amikor mennyei Atyjához kérő, dicsérő és hálaadó imáit küldötte fel. Bár a szeretet leánya is így, az Üdvözítővel egyesülten végezné imáját, énekét, hálaadását! Amint égi Jegyese tette földi életében, ő is vele együtt fejezze ki tiszteletét és szeretetét a szentséges Szűz az ő édesanyja iránt is! Ó, milyen szép fűzér a jó imádság! Milyen szép rózsafűzér! Hiszen azért hívják a szentolvasót rózsafűzérnek is.

Ez az önök breviáriuma! Lám, amiként az áldozópapnak az Egyház szándékaira kell följánlania a breviáriumot, úgy önök is — szent Vince szavai szerint — „imádkozzák olvasójukat a Társulat szándékaira. Esdekkeljék ki Istentől, hogy megáldja, megszentelje munkájukat és mindent, amit a szegények szolgálatában tesznek.“ Lám, maga szent Vince óhajtja, hogy ilyen szándékkal imádkozzák olvasójukat. A nővér is, miként a pap, nem a saját nevében és nem a saját lelki hasznára végzi imáját, hanem mintegy az egész Társulat képviselőjében. A Társulat nevében üdvözli Máriát, mondja őt malasztal teljesnek, az ő nevében imádja méhének áldott gyümölcsét. Az egész Társulat nevében könyörög és esedezik, kéri és kapja a szükséges kegyelmeket most, a jelen pillanatra, s a még szükségesebb kegyelmeket halálunk órájára is, hogy az üdvözülés órája legyen az számukra. Ha minden nővér megfontolná akkor, amikor olvasóját kézbeveszi, megcsókolja és morzsolgatni kezdi, hogy milyen fontos küldetést teljesít; ha meggondolná, kinek a nevében és kiért

akar most imádkozni, biztosra veszem, hogy jól végezné imádságát.

Ez az önök breviáriuma! „A papok — folytatja tovább szent Vince — semmi olyan imát nem vállalnak magukra, ami hátráltatná őket a breviáriumi elmondásában. Az ő példájukra önök se végezzenek más imát, ami elvonná idejüket a szentolvasótól.“ Lám, megint ez a kiválóan praktikus felfogása tűnik szemünkbe, ami annyira jellemzi szent Alapítónkat. Ő többet ad az áhitatgyakorlatok minőségére, mint mennyiségére és egyet sem talál, ami a szóbeli imák között a szentolvasó imával mérközhethetne.

„Azt gondolom, leányaim, — mondja, — mindnyájan tudják, mennyire szükséges, hogy ezt az imát jól végezzék. Hiszen minden ima között legmagasabb a *Miatyánk*, amelyre Krisztus Urunk tanította apostolait, és ez az ima egyik alkorórészét képezi az olvasó imádságnak. Az olvasó másik alkotórésze az *Üdvözlégy*, melyet a Szentlélek sugallt. Az első részével az angyal üdvözölte a szent Szűzet; ezt folytatta szent Erzsébet, mikor őt a Szűzanya meglátogatta, a többit pedig az Egyház csatolta hozzá. Tehát az egészet a Szentlélek sugallta.“ — Ezzel eleget mond szent Vince arra, hogy minden szóbeli imájuk között a szentolvasó legyen az első és legkedvesebb imádságuk, és annak semmi más imát elébe ne helyezzenek.

Ez az önök breviáriuma! Lám, ebben az egyetlen szóban benne van a szentolvasó imádságnak egész kiválósága és szükséges volta. Ez az egyetlen szó megtanít rá, milyen vallásos gonddal, áhítatos figyelemmel és lelki hásszonnal kell azt imádkozniok. „Igy végezzék, nővéreim, — mondja még szent Atyánk, — ezt az imát, mely annyira kedves Istennek és a szent Szűznek. Határozzák el még ma, hogy ebben a tekintetben semmi mulasztást sem követnek el.“

Igy szent Vince. Da ha már az év minden napján jó és hasznos gyakorlatba hozniok e befejező szavait, — hiszen az olvasó ima mindennapi kötelezettségük, — mennyivel inkább kell megvalósítaniok október hó folyamán,

mely a Rózsafüzér Királynőjének kegyelemteljes hónapja!

Azért minden nővér gyermeki kötelességének tekintse, hogy e hónap folyamán szentolvasóját mindig növekedő buzgósággal imádkozza. És lássák; próbálják csak összeszámítani, hány *Ave Maria*-t tesz ki Társulatukban a 40.000 olvasó ima, amit naponként végeznek! Mekkora erővel száll fel nap-nap után e milliónyi *Ave Maria*-nak esdeklése, dicsérete, hálaadása Máriának, a Szeplőtelen Szűznek, a Csodásérmű Boldogasszonynak, a Rózsafüzér Királynéjának trónjához!

És ez a hatalmas erő az önöké. Tehát, rendelkezzenek vele!

Verdier (olv. Verdié) *Ferenc*

a. m. l. m. p. ált. főnök.

Szent Vince Iskolájában.

Olvassuk az 1640. évi aug. hó 16-án tartott konferenciáját.

A korai fölkelésben és az elmélkedésben való hűségéről.

Ez a reggeli áldozat. — Üdvözítőnk nem hiába sugallta szent Alapítónknak, hogy a fölkelésben és elmélkedésben való hűséget megkívánja; hiszen a nap első zsengeinek minőségétől függ az egész nap. Múlt számunkban hangoztattuk már, mily fontos, hogy a lélek a nap legelső tényét Istennek ajánlja; de nem is hinnék, mily nagy fontosságú az erényben való előhaldásra a fölkelésben való pontosság is, azért ne egykönnyen dispENZÁLJUK ettől magunkat. Olvassák csak, mit mond erről szent Alapítónk, és lássák, mit tesz e tekintetben ő maga is.

Nagy önsanyargatásokat nem kíván tőlünk szent hivatásunk; nem méltó-e tehát, hogy nagylelkűleg fölajánljuk Istennek azt az áldozatot, amely napjaink kezdetét

szenteli meg? Kezdjük meg tehát úgy, amiként egész életünket akarnók eltölteni. Legyünk meggyőződve, hogy a jó Isten mindazt tény gyanánt veszi, amit reggel komolyan akartunk, és fölkelésünk első elhatározása kihat az egész napunkra.

Tegyük azt a lehető legnagyobb szeretettel, mert mindennek értéke a szeretettől függ. Ezzel az első tényünkkel igazi hódolatot mutatunk be Istennek, mert őt természetünknek és a gonoszléleknek elébe helyezzük. De ha bárki csak alkudozva, kényszerűségből vagy zúgolódva tené, akkor ez a jócselekedet minden jóillatát elveszítené. Nos, a szeretet leánya szokja meg, hogy mindent szeretetből tegyen, minden működése a szeretet pecsétjét hordozza.

Ez a pontosság kegyelmek forrása. — Az örök értékért dolgozzunk. Legyünk meggyőződve, hogy éppen szabályszerű hűségünkkel vonjuk le a kegyelmeket a lelkek megmentésére. Ha azt akarjuk, hogy Üdvözítőnk eszközül használja föl erre, akkor kell, hogy a meghatározott órában mindig ott találja a szeretet leányát, ahol lennie kell. Ha csak nem tartja távol valami tényleges szükség vagy lehetetlenség, csakis ott találja meg égi Jegyesét, ahová éppen hívja és csakis akkor, ha azt teszi, amit éppen kíván tőle a szabály előírta napirend folyamán. Másutt hiába keresi őt.

A korai fölkelés nagylelkű cselekedete megerősíti az akaratot a gonoszlélek támadásai ellenében, s mindannyiszor újabb győzelmet jelent fölötte. A reakövetkező elmélkedés pedig táplálja a lelket és újabb kegyelmek befogadására képesíti.

Az elmélkedés isteni légyott. — Az a gondolat, hogy a jó Istennel fog majd társalogni, hatalmas ösztökélés a léleknek, hogy siessen erre az isteni légyottra. Lám, milyen lázasan készülődünk valami fejedelmi kihallgatásra. Hogyan sietünk egy jötevőnkkel, vagy egy kedves lénnel való találkozássra. Most pedig a mi Istenünk, a mi Üdvözítőnk az, aki vár bennünket és készségesen hallgatja meg

kérelmeinket, fogadja hódolatunkat! Ó, bár megérthetnők, milyen nagy ez a kegyelem!

Az elmélkedés a lélek táplálkozása. — Az elmélkedésben táplálkozik, erősödik a lélek. Ebben a szent összeszedettségben jobban megérti, mit tett érte, mit vár tőle a jó Isten, s mily kevéssé viszonzta ő eddig ezt a nagy szeretetet. Megérti, mi az benne, ami akadályt gördít az isteni kegyelmek elé; mit kell majd tennie, jóvátennie, áldoznia vagy gyakorolnia, hogy megfelelhessen isteni szándékainak. Így aztán töredelemre gerjed, jó feltételeit megújítja, elkészül a szentmisére és szentáldozásra, s azzal az erős elhatározással végzi, hogy ezentúl jobb lesz, mint volt. Az a lélek, aki jól végzi reggeli elmélkedését s komolyan törekszik élete megjavítására, minden biztonnal előre halad az erényben, mert az isteni világosságban tisztán látja, milyen ellentétet képeznek mulasztásai, hibái, isteni Példaképével és szűz Mária anyai vezetésével.

Gyakorlat e hónapra. — (Maga szent Vince ajánlotta első nővéreinknek.) Az elmélkedésben előre fontolgassuk, mi lesz a teendőnk a nap folyamán. Ne azért végezzük, hogy magasztos gondolatokat termeljünk, hanem azért, hogy a szeretet jó leányaivá váljunk. Mondjuk például: Ha a szegényekhez térek be, majd szerényen és vidáman viselkedem, hogy vigasztalásukra és épülésükre szolgáljak. Ilyen meg ilyen alkalommal megbántottam nővéremet; nem teszem többé. Ezzel és ezzel pedig ő szokott megbántani; majd elviselem szépen.

Rozália nővér felfogása a szegényről.

Rendu (Randü) Rozália nővéréről bizonyára hallottak már kedves nővéreink. Szinte legendás alakja kis Társulatunknak. Annyira szerette a szegényeket és oly találatos és leleményes volt gyámolításukban, hogy még ma, 70 évvel halála után is, világszerte csodálattal emlegetik

jóteköny szeretetét és igazi irgalmasnővéri lelkületét. Az alábbiakban hallgassuk csak meg őt, hogyan beszél a szegények szeretetéről, amelyet igazi forrásából, az Isten szeretetéből merített. Nem kimondott oktatások ezek, csak úgy lesték el társnői és barátnői, amikor alkalomadtán röppentek el ajkáról; hiszen a szív bőségéből beszél a száj, az ő szíve pedig a szeretet nagy bőségének volt gazdag tárháza.

— „A szegény még jobban áhítozik jó bánásmód, mint segély után. A legnagyobb jótétemény, amit csak tehetünk vele, ha bizonyos tisztelettel viseltetünk irányában.”

— „Szeressék a szegényeket és ne igen vádolják őket. A saját hibájuk, — mondja a világ; — rendetlenek, értelmetlenek, vétkesek, lusták!... Az ilyen szavakkal aztán föl is mentik magukat a felebaráti szeretet szoros kötelezettsége alól. Jó; gyűlöljék bennük a vétket, de szeressék magát a szegényt. Ha mi magunk olyanféle megpróbáltatásokon mentünk volna át, mint ezek a szegény emberek, ha gyermekkorunk óta mi is, mint ők, minden keresztény befolyás nélkül nőttünk volna fel, mi talán még olyanabbak volnánk.”

— „Úgy bánjanak a szegénnyel, mint ahogyan édesapjuddal, édesanyjuddal, testvérüddel bännának. Hiszen annyiféle módja van a szeretet gyakorlásának! Az a kis pénz vagy természetbeni segítség, amit adhatunk nekik, nem sokáig tart. Teljesebb és maradandóbb segítséget kell nekik nyújtanunk; tanulmányozzuk kissé képességüket, tudásukat és igyekezzünk munkához juttatni őket, hogy nehéz helyzetükből kiszabaduljanak.”

— „A szeretet minden leánya egy-egy kópád, amire mindazok, akik elfáradtak, rákaphatják terhüket.”

— „Szeressenek, ha azt akarják, hogy önöket is szeressék; s ha már semmijük sincs, amit odaadhatnának, adják oda önmagukat.”

— „Milyen örület volna, ha magunknak tulajdonítanók egy némely vállalatunk sikerét; bizonyosan egyik szegényünk gondolt ránk imáiban, s őt hallgatta meg a jó Isten.”

— Egy ízben hosszasan hallgatta meg egyik szegény panaszát. A nővérek szemrehányására így válaszolt: „Vajjon nem szeretné-e ön is, hogy meghallgassák, amikor szerencsétlennek érzi magát? Nem is igen vigasztaltam őt, csupán meghallgattam baját; s már ez is elég annak, aki szomorú.”

— Egyik szegény család mindenkinek jóakarátát kifárasztotta már követeléseiével. A nővér, akit a kerület szegényeinek látogatásával bíztak meg, már-már lépéseket tett, hogy szülőhelyükre deportáltassa őket. Rozália nővér azonban ellentáll: „Mit gondol, nővérem? Ezzel ugyan megszabadulna egyik nehéz és unalmas keresztlétől, de attól félek, elküldené a jó Istent, aki e szegényekben rejtezik.”

— A portás nővér egy ízben panaszkodott, hogy a szegények olyan kényelmes lassúsággal mennek át az udvaron, s ő sok időt veszít emiatt: „Mikor ajtót nyit, nővérem, gondoljon mindig arra, hogy most az Üdvözítőt bocsátja be a kopogtató szegényben. Akkor majd nem bánja, akármeddig van az udvarban vagy házban.”

— A leves kiosztásakor így elmélkedik: „Már a terembe lépve üdvözöljük a szent angyalokat, akik egész büszkén vezették ide a szegényeket, mert tudták, hogy Isten lakik bennük.”

— Egy műtét után, amikor hályogot vettek le szeméről, a szemorvos ama kérdésére, vajjon nagyon szenvedett-e a műtét alatt, így válaszolt: „Nem az ön kezétől szenvedtem, doktor úr; de nem tehetek róla, az jutott eszembe, hogy az én szegényeimnek nincs olyan jó dolguk, mint nekem. Nekik, ha műtetre kerül a sor, el kell hagyniok családjukat, kórházba kell menniök, míg engem nővéreim és barátaim szeretete környez. S ez a gondolat nagyon fáj nekem.” — Majd kissé később így szólt: „A jó Isten azért vette el szemem világát, mert szegényeim látása túlságosan gyönyörködtetett.”

— Ő, aki teli marokkal szórta szét a szegények között a gazdagoktól gyűjtött kincseket, mély alázatában

egyszer a következőket beszélte el: „Egyik éjjel álmomban az Isten ítélőszéke előtt állottam. Nagyon szigorúan ítelt fölöttem és már-már a kárhozatra akart taszítani. Akkor egyszerre csak egész tömeg szegény vett körül; ócska csizmákat, kapcákat, sapkákat tartottak kezeikben és az Úrnak mutogatták, mondván: „Ezt mind ötöle kaptuk!” És akkor Jézus Krisztus újból felém fordult és így szólt: „Miután ezt a sok lim-lomot mind az én nevemben adtad nekik, megnyitom előtted a mennyek kapuit. Menj be Urad örömébe!”

Amikor 30 évvel Rozália nővér halála után az ő egyik nagy tisztelője, Costalin nővér, Confort-i szülőházát a szegények javára olyképen rendezte be, mint Rozália nővér intézete volt a Fakard utcában, azon dolgozott, hogy az ő porhüvelyét is odaszállíttathassa. A belleyi püspök őméltósága is melegen támogatta kérését Párizs érseke előtt. Guilbert kardinális, figyelemmel hallgatván meg mindketőtjük érvelését, nyomatékos, ellentmondást kizáró hanghordozással így válaszolt: „Rozália nővér földi maradványa a párizsi Egyház kincse, s annak én vagyok a letéteményese. Ama nagy napon, amikor majd kilép abból a sírból, amit e nagy város szegényei és gazdagai építettek számára, kell, hogy azokkal találkozzék, nagy öröme, és azok mondják őt elsőbben szentnek, akik már életében is így nevezték.”



Az árvák és bennlakó növendékek neveléséről.

Főtiszt. Cazot atyának a szolgáló-nővérekhez intézett konferenciáiból.

I. — Az árvaház.

Nem örökdhetünk eléggé afölött, hogy az árvagyermek helyiségei tágasak, szellősek és világosak legyenek. Bizony, e tekintetben néhol sok a kívánni való. És pedig nemcsak a fővárosban, ahol nagyon kimérik a helyet, hanem még vidéken is találhatók elégtelen, meg nem felelő helyiségek. A társalgó, az lehet szűk. De fontos, hogy a hálótermek elég tágak és szellősek legyenek. A törvény 5 m³ térfogatot ír elő személyenkint, ez a minimum. Bölcs ez a törvény, azért ne csak ragaszkodjunk hozzá, de azt se feledjük, hogy ez a mérték a minimum, azaz a legkevesebb.

Ahol tömegben vannak együtt a gyermekek, legalább is 4 m. magas helyiségek szükségesek, már pedig igen ritka helyen találunk ilyeneket. Különben úgy az erkölcsi, mint a higiénikus nevelés azt kívánja, hogy az ágyak legalább 75-80 cm. távolságra legyenek egymástól. Ez a normális távolság akkor, ha elég magasak a termek, míg ha alacsonyok, még ritkábban kell állítani az ágyakat.

A helyiségben elég levegő, világosság és tisztaság legyen. Ha szép a kalitka, nem mondom éppen, hogy megszeretik a madárkák, de legalább is kevésbé szerencsétlenek benne.

Általában tiszták a gyermeklakások. Még legtöbb kívánni való volna a festést illetőleg, de hát annak a drágaság az oka. Egy frissen festett lakás, tisztára mosott ablakokkal, viasszal fényezett vagy felsúrolt padlóval, kellemes látvány. A gyermekek is jobban érzik magukat benne, s egészségük is jobb. Hozzáteszem még, hogy a gyer-

meknevelés tekintetében sem közömbös dolog ez, hiszen kellemes környezetben lelkünk is könnyebben fölemelkedik, s a környezet arányában tisztul és nemesedik lelkületük is.

Nem egyszer talán így is okoskodhatnánk: Az igaz, hogy itt nincs jó helyük a gyermekeknek. De milyen helyük volna odahaza? Sajnos, egynémely szegény embernek nyomorúságos alakása. De az is igaz, hogy ezek a kis árvák otthon a családi élet és szabadság kellemeit élveznék, s ehhez képest micsoda mindaz, amit mi nyújthatunk nekik!

Az is téves felfogás volna, hogy úgy neveljük a gyermekeket amint otthon nevelnék. Külföldön találtam egy árvaházat, ahol — azon ürügy alatt, hogy megtartsák őket népük szokásaiban, nehogy újra kelljen majd az otthont megszokniok, — gyékényen ülve ettek és aludtak a gyermekek. Ez nagyon téves felfogás. Mert — ha már a családban élő gyermeknek sem jó ez az életmód, mennyivel inkább káros ez rájuk nézve a közös életben, amelynek egészen mások a kívánalmái úgy erkölcsi, mint higiénikus szempontból. Az is tévedés volna, ha étkezési és alvási szokásaikat nem akarnók megjavítani, mialatt talán éveken át dolgozunk lelkületük finomításán és lelkük fölemelésén.

Napjainkban már majdnem mindenütt, még kisebb községekben is találunk villamos világítást. Nos, ha van hasznos kiadás, úgy a villany bevezetése bizonyára az. Takarékos, könnyen kezelhető, tiszta, egyszóval megvan minden előnye.

Említsen-e még, hogy minden hálóban és a folyosókon is éjjeli lámpácskák égjenek? Most, amikor a villanyal oly könnyen megy a dolog, igazán nem lehetne mentségünk, ha a folyosókat és hálókat éjjelre sötétségben hagynók! (Apró kis lámpák alkalmazhatók e célra.) Ebben a tekintetben nem szabad takarékoskodnunk! Az erkölcsi kérdés minden más szempontot felülmúl.

Felhívjam-e még figyelmüket azokra a félreeső helyek-

re is, amelyek kellő megvilágítását nem ajánlhatom eléggé? Ide kell világosság, tisztaság és nagyon sok ellenőrzés! Az sem haszontalan kiadás, amit a lefolyó csövek rendszeres javítására szánunk.

És végre, boldog az a ház, amelyet a tágas udvar mellett egy kis kert is környez, amelyben a gyermekek virágok ültetésével szórakozhatnak. Az ilyesmi érdeklí, foglalkoztatja, sőt neveli őket. Boldogok a gyermekek, ha így a levegőn és a világosságon nevelkedhetnek! Boldogok, akik az élet kelleméinek ezt a minimumát már gyermekkorukban élvezhetik! Testük szépen fejlődik, lelkük pedig örömben tágulhat ki.

II. A táplálkozás.

A gyermeknek levegőn és világosságon kívül még elengedhetetlen táplálékra is szüksége van. Ez lényeges feltétele fizikai és erkölcsi fejlődésének. Erkölcsi és vallásos nevelésük is csak úgy lehet eredményes, ha az intézetben meg voltak elégedve, mert megvolt a jó táplálékuk. Jó lelkületű egyéneket csak ily módon nevelhetünk.

Azt jól tudom, hogy a mindennapi kenyér előteremtése ebben a drága világban sokszor gyötrő kérdés. Azt is tudom, hogy sokszor égető a szükség és szinte kegyetlenség volna elutasítani egyik-másik árvát. Mégis, rendkívüli eseteket kivéve, amilyen a háború, a járvány, vagy az éhség, tudnunk kell határt szabnunk a gyermekek fölvételében. Inkább kevesebbet vegyünk föl, de jól tápláljuk, jól neveljük s testi-lelki erővel felruházva bocsássuk ki őket az életbe, semhogy sok gyermekünk legyen, de azok rosszul tápláltak, rosszul nevelt s az életbe rossz lelkülettel kilépő egyének, akik az intézetben töltött időre, mint valami gyötrő lidérc-álomra gondolnak vissza.

Ime, egy ideálisan kezelt és a szeretet leányaira bízott fiúárvaház ellátása, amint azt a szolgáló-nővér velem közölte:

A fentartókkal kötött egyezség szerint úgy az árvák, valamint minden alkalmazott részére fejenként és napon-

ként 4 franc 80 centimet, tehát a mai értékben körülbelül 1 pengő 20 fillért kap a szolgáló-nővér. Ezért minden gyermeknek naponként 500 gramm kenyeret számítanak, úgy hogy a kicsinyek valamivel kevesebbet, a nagyobbak pedig valamivel többet kapnak. Húsból 200 grammot kapnak a gyermekek, 300 grammot az alkalmazottak; nyersen, csonttal együtt számítva. Rendszerint marhahús van, de időnkint borjú-, sertés- vagy nyúlpecsenyét is kapnak. A főzelék nagyon változatos és minőség tekintetében elsőrangú.

Az étrend a következőkből áll: A reggeli kenyér és tejeskávé, csütörtök és vasárnap főtt csokoládé. Délben: hús- vagy zöldségleves, főzelék, hús és csemege (konfekt). A csemegét azonban a magaviselet jegye szerint kapják. A „nagyon jó“-k mindennap; a „jó“-k ötször hetenkint; az „elég jó“-k háromszor, a „meglehetősen“-ek kétszer hetenkint kapnak csemegét. A gyermekek tudvalevőleg sokat adnak a csemegére; többre becsülik, mint az egész ebédet.

A vacsora levesből és főzelékből áll, s mellé egy-egy tojást vagy főtt gyümölcsöt, avagy két olajos szardíniát is kapnak. Vasárnap és csütörtökön csemege is jár a vacsorához.

A délutáni uzsonna kenyér és egy darabka csokoládé, amihez télen meleg teát, nyáron hűsítő italt kapnak.

Lám, ez a minta, s minden ház igyekezzék ezt legalább megközelíteni, bár vajmi kevesen bírják megvalósítani! És mégis törekedjünk erre.

Lássuk most a szerényebb igényű árvaháznak étrendjét, amilyen a legtöbb. Reggel rántottleves kenyérral. Kívánatos lenne, hogy tetszés szerint ehessenek kenyeret, nem pedig kimérve. Egyes házakban kis csemegét is adnak hozzá, vagy pedig tejeskávét, de ez már ritkább eset.

Délben körülbelül mindenütt egyforma az étrend: leves, hús, főzelék, nem is számítva a kenyeret, amiből tetszés szerint kell kapniok, még akkor is, ha a fenttartókkal összeütközések volnának emiatt. Egyes intézetekben még

tésztát vagy csemegét is kapnak. A legnagyobb eltérés az ételek minőségében és a húsadag mennyiségében van. Legalább 100 gramm húst kell minden gyermeknek naponként kapnia, különben csak tuberkolitus egyéneket nevelünk belőlük. És semmi esetre se legyen az amolyan húsutánzat. Városokban mindennap meg kell adni a húst. Falvakon azonban, ahol bőségben van a tej és a tejesétel, néháyszor hetenkint el is hagyható. Boldog az a ház, ahol a nővérek, gyermekek és a személyzet ugyanegy kosztot élnek!.. Van ilyen ház, hála Istennek!

Ozsonnára elég egy darab kenyér, kis csokoládéval vagy gyümöccsel. A vacsora tekintetében pedig elég nagy a választék. A legtöbbször levesből és egy tányér főzelékből áll, igen ritkán húsból is, sőt ritkábban jár hozzá egy kis gyümölcs vagy más efféle. Vajha mindannyian megadhatnák ezt! De a leves és főzelék, az a minimum; abból már semmit sem engedhetünk. Még hozzá elég nagy adag főzelék legyen, és kenyér, amennyi tetszik. Valamikor, a régebbi időkben, nagyon kevésből állott a vacsora; egy kis leves, gyümölcs, sajt vagy befőtt, s ez volt az egész. Köztudomású, hogy ez elégtelen volt, és jó is, hogy nincs szó többé az ilyen beosztásról.

Hogy kellő és helyes táplálékot kapnak-e a gyermekek, azt életerős, egészséges színük árulja el. Ha jóképű, kerek, piros, derült és vidám arcokat látunk a gyermekek között, tudhatjuk: a táplálkozásuk megfelelő.

Ha azonban ellenkezőleg sápadtak, bágyadtak, szenvedők az arccsókák: ez kétségtelen jele annak, hogy rosszul tápláltak.

Nem törődhetünk eléggé az árvagyermek táplálékával. A szeretet leányának ők a szegényei, akiket Üdvözítőnk reábizott, s azért egész szeretével kell őket felkarolnia. És mikor majd ezek a kis árvák elhagyják intézeteiket, nem lesz más megélhetési tőkájük, mint az egészségük; azért mindent föl kell áldoznia, hogy ezt megőrizzék. Az árvaházaknak egészen különösen az isteni szeretet műveinek kell lenniök. Sokkal jobb volna, ha egyáltalán

nem is lennének árvaházaink, semhogy olyan fagarast sem érő fiatal leányok kerüljenek ki belőlük! Elkeseredtek az intézet és a vallás iránt, sem egészségük, sem jövőjük! Mily könnyen prédáivá lesznek az ilyenek az első csábításnak! Ez, bizony szomorú eredménye volna oly sok évi nevelésnek!

Cazot ig. atya.

Amit főtisztelendő Cazot atya az árvák neveléséről ír, az majdnem minden tekintetben ráillik a mi bennlakó növendékeink tartására és nevelésére is, hiszen ezek legnagyobb része is szegénysorsú gyermek, és néhol vajmi csekélyke összeget fizetnek eltartásukért. Csupán az a különbség, hogy nem jötevők fizetnek értük, hanem hozzátartozóik.

Ami a táplálkozást illeti, megjegyzendő, hogy a franciák előtt úgy a főtt, mint a kelt tészta ismeretlen. Főzelék helyett, kivált bőjti napokon ezt adhatjuk a gyermekeknek, jobban is szeretik. A csokoládé is a franciáknál inkább étel, mint nyalánkság. A francia gyermekek ozsonnája pl. fehér kenyér, egy fél darab csokoládéval.

(Folytatjuk.)

Az új tabernákulum.

Kedves Lapom! Nem is hiszed, mily örömet hoztál nekünk a minap első számoddal! Mihelyt hozzáfértem, — mert elég sokan vagyunk ám, s mind egyszerre akarja olvasni, — átlapoztalak. A drága Előljárók szebbnél szebb tanításai... Társulatunk eseményei... s hopp, mi ez? Egy szó, egy mondat úgy a lelkembe fűrődött! Bizonyosan szent Őrzőangyalom vezette rá tekintetemet: „A szent Szűz ruhát cserélt”... olvasom.

Akárki írta, akárki mondotta ezeket az aranyzavakat, kedves Lapom, köszönd meg neki nevében és mindazok nevében, akiknek velem együtt meglehetősen visszaadták — ha nem is a szívük, — de legalább a lelkük nyugalmát.

Ne nézz rám olyan kérdőleg, kedves Lapom. Hiszen — ha ismered a szegény kis nővérszívet, pedig tudom, hogy ismered, — akkor úgyis jól tudod, hogy az most a legtöbb házban szenved: visszasír az eltávozott édesanya kebelére. Hiszen az otthoni, elhagyott családból nemcsak a készséges, áldozatos lelket, de ezt a folytonosan nyugtalankodó hússzívet is magunkkal hoztuk ide, a lelki családba, amelynek derűs verőfénye, melegítő napja, más szóval: édesanyja a jó szolgáló-nővér volt. Legalább így mondták ezt nekünk már a szemináriumban is, meg a retrétek alkalmával; s gyermeki szívünk ezt annyira el is hitte, hogy az elhagyott édesanya távolléte semmit sem hiányzott; jó szolgálónővérünk teljesen pótolta.

S most egyszerre másik van a helyén... Más az alak, más a hang, egészen más a lelkület... S azt mondják: most ez az édesanyánk. Hát több édesanya is lehet a világon?... Erre a kínzó kérdésre feleltél meg, kedves Lapom, s én mindenkor áldalak érte.

Most már tudom; s velem együtt többen is megértették, amire eddig nem gondoltunk, de amire szent Alapítónk ismételtén is figyelmeztet konferenciáiban, mikor azt mondta: „Az előljáró-nővérben lássák mindig a szent Szűzet” — Tehát, ő, a szent Szűz a mi édesanyánk; kedves nővérünk csak a külseje, a ruhája. Értem. És a szent Szűznek joga van hozzá, hogy más ruhát, más, tetszés szerinti alakot öltson magára; azért mindig ő lesz és ő marad a mi egyetlen, édes, jó, mennyei Anyánk.

Mint mondtam ezt most már többen megértik. Jaj, de még mindig vannak olyan bizalmatlanok, akik azt hiszik, hogy most a házban majd minden felborul, mert nem az vezeti és irányítja az ügyeket, aki eddig tette. A saját bajaikat sem merik föl tární új kedves nővérünk előtt, mert szintül meg vannak győződve, hogy csak az előbbi segíthet rajtuk, csak őnála van orvosság bajaikra. Üzengetnek is, írogatnak is neki alkalomadtán, s várva-várják, mikor érkezik meg, — ha ő maga nem, — legalább egy szava, egy sor írása, amittől, úgy hiszik, mindjárt rendbejön minden.

De nem is egészen jól mondtam, kedves Lapom, hogy vannak ilyenek. Másutt talán még vannak; de nálunk, a mi házunkban, már csak voltak, azaz: már nincsenek.

S a dolog hogy esett? Elmondom, ha megengeged, így talán mások is olyan hasznot meríthetnek belőle, mint mi.

Egyik délután kedves nővérünk hivatalos ügyben éppen eltávozott a háztól, amikor az árvaház tisztelendő nővére hozánk jött, és őt kereste. Kedves jó lélek! Mindig örültünk, ha láthattuk, mert mindegyikünkhöz volt egy-egy jó szava. Mostani szomorkás hangulatunkban pedig pláne nagyon jól esett barátságos mosolya, hiszen először látuk most, a változás óta. S valljuk meg az igazat: éppen a szent Szűz előbbi barátságos mosolya hiányzik nekünk legjobban. Csak legalább azt el ne cserélte volna! De persze, szegényke, ő is szenved.

Többen voltunk együtt a társulati szobában. Persze, rögtön körülfogtuk, s jelenlétében vegyesnél vegyesebb érzelmeit kiki szíve szerint öntötte ki. A fentemléit sötétben látó társnőim — pedig mennyit beszélünk már eddig is a lelkükre! — szintén kipakoltak az ő szilárd meggyőződésükkel, hogy minden elvesszett, s rajtuk már senki más nem segíthet. stb. stb.

A jó tisztelendő nővér csak hallgatta, hallgatta figyelmesen. Egy szót sem szólt közbe, hanem megvárta, míg a heves kitörések után percnyi csend, egy kis fegyverszünet következett. Akkor végre nyugodtan megszólalt.

„Kedves nővérek, elmondok egy kis történetet.” — „Halljuk, tessék elmondani!” — „Valahol, egy külföldi zárdában, nagyon jó nővérek laklak. Legfőbb gyönyörűségük az édes Jézus volt, és legszívesebben ott időztek nála, a kis tabernákulum előtt, amelyet elég kezdetleges csont faragványban az Üdvözítő képe díszített.

A zárda egyik jótéveje egyszer csak új, díszesebb oltárt készíttetett, s a régit a sekrestyében helyezték el tabernákulumával együtt. A nővérek egy része örült a szép új oltárnak, s aranyozott tabernákulumát sokkal méltóbbnak tartotta az ég Ura lakásául, mint a kis faoltár faragott szekrénykáját.

De nem úgy a többi. Hiába foglalták el megszokott helyeiket az új oltár előtt; csak nem ment az imádság. Szemük mindig az Üdvözítő képét kereste s mert nem találta, kétely fogta el lelküket, hálha nem is hallja imájukat. Egymásután tűntek el az oltár, a kegyelem lépcsőjéről. Hová lettek? Hol vannak? Utóbb már hitelenek lettek égi Jegyesükhöz?... Hitelenek? Az éppen nem, de hitelenek, az igen. Imádkozzák ők nap-nap után megszokott imáikat, de nem a szentségi Jézusnál, a kegyelmek forrásánál, nem; az új tabernákulum nem kell nekik. Ott térdelnek a sekrestyében a régi tabernákulum faragott képe

előtt. Abba vetik bizalmukat, azt szeretik, attól várnak, attól remélnék mindent. S vajjon jöhet-e kegyelem számukra a régi, az üres tabernákulumból?”

A tisztelendő nővér ez utóbbi kérdést nagy nyomatékkal intézte hozzánk, különben oly jóságos tekintetét némi szigorúsággal pihentetve éppen a fentemlített, bizalmatlan nővéreken..

Csend volt. A nővérek egyik része mosolygott, másik része gondolkozott a hallottak fölött... Egyszerre csak fölkiált egyik fiatal nővér, az, aki legjobban verte a vasat még az imént: „Ó, tudom már, miért tetszik ezt nekünk elmesélni! Mi vagyunk azok a balgatog nővérek, akik ott keressük, onnét várjuk a segítséget, kegyelmet, ahol az már nem létezik. Nem úgy van?” —

„Éltalálta, kedves nővérem. S jegyezzék meg, kedves nővéreim, hogy mindaddig, míg nem fordulnak bizalommal új kedves nővérük felé, árvák és elhagyatottak lesznek; mert a jó Istenből maradnak távol, akinek ő a helyettese, kegyelmeinek közvetítője, mintegy új tabernákuluma. A réginek nincs már kegyelme számukra. Az most már faragott kép, akitől mitsem várhatnak, mitsem remélhetnek többé...”

Nem is hiszed, kedves Lapom, milyen jó hatással volt reánk ez a kis jól alkalmazott lecke. Most már tudjuk: Nemcsak a szent Szűz cserélhet kedvére ruhát és külsőt, de égi Jegyesünk is változtathatja helyettesét, kegyelmeinek közvetítőjét, az isteni akarat szöcsövéjét és eszközét; és mindenkor Ő és csakis Ő az, akit benne látunk, hallunk és követünk.

A mi házuk felfogta és belátta ezt, s azóta újból az öröm és béke otthona lett.

(Egyik hálás olvasód.)



A Szeretet leányainak hivatási életéből.

1. Missiók élet.

A délkinai hosszas háborúskodások miatt a kínai missiótelepek állandóan veszélyben vannak, azért kedves nővéreink buzgó imáiba ajánljuk őket.

Lebrun nővér, ottani vizitátornő, ezeket írja:

„E borzasztó háború nagyon megsokszorozza munkánkat. Igen sok szerzetesnő keresi fel Központi - házunkat; részben menekültek, részben pedig újonnan érkezettek, akik nem tudnak eljutni missiótelepükre. Mindannyian szenvednek, s nekünk az a vigasztalásunk, hogy némileg könnyíthetünk nehéz sorukon.

Nagyon aggódnak nővéreink miatt is, akik közül eddig még egyik sem hagyta el állomáshelyét. De a szent Szűz annyi csodát tett már a mi védelmünkben, hogy nem szabad túlságosan aggodalmaskodnunk jövőnk miatt.

Legnagyobb veszélyben van Kiangsi kerületben Kianfu házuk, ahol halállal fenyegették nővéreinket és a missióspapokat. De mindaddig csak fenyegetés maradt, teltre nem került a sor.

Kiukiangból minden európaiat kiűztek a bolzsevisták. Csúpan nővéreink maradtak ott két házukban, és néhány missióspap. Nyugodtan folytatják műveiket, különösen a sebesültek ápolását és a szegények gondozását. Végveszély esetén a Jantseki-angon horgonyozó valamelyik francia vagy angol hajóra menekülhetnek. Azt az utasítást kapták tőlünk, hogy maradjanak mindaddig, amíg az apostoli vikárius úr meg nem parancsolja nekik, hogy útrakeljenek. Hiszen ő jobban látja az ottani helyzetet, mint mi.

De milyen derék leányai vannak, nagyontisztelendő Anyám! Annyi veszély között is oly nyugodtak és csendesek! Jó Bondivena nővérünk például milyen bátran védelmezi a „Szent Gyermekség” nagy leányait a bolzsevisták elől, akik el akarják őket szöktetni.

Mindezen események lökései elhatnak egészen a Filippini szigetekig is. Az ottani vizitátornőtől jóságos hangú, hosszú sürgöny érkezett hozzánk. Intézkedéseit és minden pénzét rendelkezé-

sünkre bocsátja abban az esetben, ha Dél-ről menekülő nővéreinket pekíngi tartományunk nem bírná mind befogadni. Azonnal megköszöntem jóságát és kifejeztem abbéli reményemet, hogy talán nem kerül a sor jóságos ajánlatának elfogadására."

Madagaszkár szigetén új nővérház létesült Vangendranoban. Morand nővér odaérkezésükről a következőket írja a párizsi igazgató-nővérek:

„Végre, itt vagyunk! Nem kételkedhetünk benne, maga a szent Szűz hozott ide bennünket, mert följajnlása ünnepén, november 21-én indultunk útnak, s éppen december 8-ára, Szeplőtelen Fogantatásának ünnepére érkeztünk meg ide, az ígéret földére. Lám, hogyan ne legyünk bizalommal teljesek, és hogyan ne reméljünk anyai segédelmében?! Egészen kiválasztott osztályrészt jutott nekünk itt a hivatási munkákból; százával vesznek körül a gyermekek és csak az a kívánságuk, hogy oktassuk, neveljük őket. Bár megadná nekünk a jó Isten a szükséges erőt, hogy ezeket az apróságokat az ő szeretetére és szolgálatára vezethessük!

Megható volt, milyen örömmel fogadtak bennünket a Manara folyó partján, mely a Vangendranot környező kúpalakú dombok aljában kígyózik. A missió gyermekei, fiúk és lányok, kettős, tömör csoportban várakoztak reánk, mialatt mi csónakokra erősített tutajon, negyedórai hajókázással, átkeltünk a folyón. Már a félúton hangok verődtek füleinkhez. Fölfigyelünk, ének... Mint ha ismerős volna!... Csakugyan, — azt sem tudtuk, nevéssünk-e, sírjunk-e! — teli tődővel éneklük felénk: Jöjj el, édes Üdvözítőnk!... Miféle hasonlat ez, Üdvözítőm? — kiáltana föl alázatában szent Vince. És mégis ő, az Üdvözítő az, akit most elvisszünk ezekhez a szegény kis lelkekhez. Mi hárman, gyöngé nővérek, az ő készséges eszközei óhajunk lenni. Bárcsak fölhasználna bennünket e lelkek megmentésére!

Kis házikónk egészen a templom mellett épült és éppoly szegény, mint az. Modern kényelemnek nyoma sincs benne. Egy aztal és három szék az egész berendezése. Ja, igaz; a négy ágyról és három fazékról majdnem megelégedtem, de ezzel aztán készen is vagyok. Várjuk a drága Anyaház missió-ládáit; azt hiszem, az meghoz majd nekünk minden szükségeset, talán még többet is, mint amennyi okvetlenül szükséges.

Ime tehát, kedves Tisztelendő Nővérem, egy kis vangendranói visszhang. Escolier nővérem velem együtt a szeminárium-

ból került ide (mindkettő 10 évig volt ott tisztségi nővér;) és azért, ugyebár, számíthatunk, első, meleg fesszünk imáira és kis áldozataira."

2. Missiós áldozatok.

1. Mahieux (Mahiö) nővér, az equatori vizitátornő, egyik nagyobb vizitációs kö-útja után így ír a nagyontisztelendő anyának:

„Körutam majdnem két hónapig tartott; hosszú, nehéz és veszedelmes út volt. Az emberek fogalma sem lehet ezekről az utakról, vagy tulajdonképpen nem is utak azok, amelyeken a magas Kordillerákra kell felkapaszkodni, még hozzá ösvényen. Jobb oldalt a meredek hegy, baloldalt pedig a szédítő mélység! S a hegyekről való leszállás még rémesebb, mint a fölkapaszkodás, kivált esőben! Ha félrelép vagy megcsúszik az állat, az utas menthetetlenül a mélységbe zuhan.

Az isteni Gondviselés szerencsére örökös azok fölött, akik teljesen reá hagyatkoznak. Legnéhezebb dolog a hegyek oldalain futó keskeny ösvényeken járnunk. Ezek sohasem szárazak, mert az ily nagy magasságokban már úgyszólván állandó az eső. Innét van, hogy helyenkint olyan mély a lucskos sárréteg, hogy az állat szinte belatemetkezik, ha csak a vezető előre észre nem veszi és ki nem kerül az ilyen helyeket. Egy ízben 13 óra hosszat vándoroltam egyik bennszülött nővérral olyan úton, hogy az állat szügyéig ért a sár. Egy borzasztó lejtőhöz érve, — amit Lépcső-nek neveznek, s valóságos az is, — azt sem tudtam, mit tegyek. A nyeregben egyensúlyt tartani s lábamat a földre helyezni, egyaránt lehetetlen volt. Szegény társnőm — pedig ő megszokhatta már ezt az utazási módot! — leesett az ösvérről, s az állat a hátára lépett. Istennek hála! a sárfürdön kívül egyéb baja nem történt. Most rám került a sor. Az én állatom mély kátyuba süllyedt; akkora erőlködést fejtett ki, hogy kiszabaduljon, hogy én a fején keresztül előre zuhantam. Szerencsémre a kezembe akadt néhány fadarab megmenlett a teljes elmerüléstől, így csak övig süllyedtem a kátyuba. Lám, milyen láthatólag oltalmaz bennünket az isteni Gondviselés. Szeplőtelen Anyánk és a jóságos szent József, akiket minden utamon vezetőül kérek fel."

Becker nővér pedig Tuléar-ból, Madagaszkár szige-

téről, ezeket írja ugyancsak nagyontisztelendő anyánknak:

„Most éppen vakációnk van. Leánykáink mind hazamentek borsó-aratásra. Mi pedig? Ó, mi is aratunk, és pedig azt, amit ők vetettek: *sik*-et aratunk, ami nem más, mint nagyobbfajta rüh-atka, ami mélyen behatol a húsba. Tőlük kaptuk el. Ha láthatná, jó Anyám, milyenek a lábaink! Teréz és Janka nővéreink lába olyan állapotban van, hogy teljes elgennyesedéstől tartok. Naponként vagy huszonöt nőstény-alkát szedünk ki belőlük, fészkükkel és tojásaikkal együtt. De a hímek csipése még fájdalmasabb!

Röviden mondvá, Anyám, Madagaszkár igen jó tisztítófűz. Ezek a rosszindulatú vendégek nemsokára majd eltűnnek, hogy helyet adjanak az iszonyú hőségeknek, a cecelegyeknek és szünyogoknak. Ez, ugyebár, legalább változatos élet!”

Európában is fordulnak elő missiók áldozatok, kivált a falvak életében. Egyik tengerparti falucskából pl. így ír a szolgáló-nővér:

Szent karácsony ünnepén fekvő beteg volt a plébános úr, tehát se szentmisénk, se szentáldozásunk! Reggel a templomba gyűjtöttük a falu népét, elvégeztük velük közösen a keresztiúti ájtatosságot, azután szép karácsonyi énekeket zengedeztünk. Ebéd után két órakor elmondottuk velük együtt a szentolvasót, s elénekeltük a Magnificat-ot és egyéb alkalmi énekeket.

Este így szólt hozzám egy jólelkű nénike: „Milyen jó, hogy itt vannak a nővérek; pap nélkül is milyen szép istentiszteletünk volt!” — „Boldog vagyok, — teszi hozzá az áldozatos, szolgáló-nővér, — hogy itt lehettünk ebben a bajos helyzetben. Nélkülünk ez a szegény nép egyszerű munkanapnak tekintette volna ezt a szép ünnepet.”

3. Iskolatársak szövetsége.

Csonka-Magyarországon kedves nővéreink intézeteinek legtöbbször iskolaház. Kisebbség, nagyobbak. Egyesekben, talán a legtöbb iskolánkban, 2-300 a gyermekek száma, a nagyobb intézetekben 1000-re, 1200-ra is rúg az összes, kis és nagy leánykák száma, akik mind nővéreinktől várják és kapják az oktatás-nevelés jóléteményét. Számítsunk csak; egy-két évtized alatt is már mennyi

lelket számlálhatunk össze, akiknek megmentésén, örök üdvösségén fáradozhatunk. És hányszor sóhajtunk fel: bár ne lenne minden fáradságunk meddő erőlködés, mert az intézeteinkből távozó gyermekek teljesen elszakadnak tőlünk, s az élet sodra ki tudja mily messzire távolítja el őket azoktól az elvektől, amiket mi annyi jóakarattal igyekeztünk bennük megszilárdítani.

Nos, egyik legnagyobb intézetünknek, a budapesti Ranolder intézetnek, sikerült ezt a sajnálatos távolodást megszüntetni egy éppoly elmés, mint szeretetteljes intézménnyel: a Budapesti Ranolder-intézeti Iskolatársak Szövetségének, röviden: a BRISZ-nek megalakításával.

A BRISZ 1923-ban alakult meg zászlószenteléssel kapcsolatban. Az intézetnek körülbelül 2500 volt növendéke jött akkor össze az ország minden részéből. S milyen nagy örömmel jöttek! Volt közöttük az intézet fennállásának majdnem minden évéből egy-egy csoport. Volt egy, aki az alapítás évében, 1875-ben volt az intézet növendéke, s még élénken emlékszik annak első szolgálónővéreire: tisztelendő Schaffgotsch Anna nővérré. Egy, már idős apa is eljött s elhozta nagy fiát, hogy megmutassa neki, hová járt óvodába 50 év előtt.

Az egyesület jelszava: *Megújhdás — összetartás*. Megállapították a BRISZ tagjainak programját is, a következő három pontban:

1. *Mint öntudatos, gyakorlati katolikus, törhetetlen hűséggel tartom meg az Isten és az Egyház parancsolatait.*
2. *Hivatásos munkakörömben lelkiismeretes, áldozatos kötelességteljesítéssel dolgozom hazánk boldogításán.*
3. *Tehetségem szerint rendszeresen hozzájárulok az Élősegély-alap fejlesztéséhez, hogy kifejezzem hálás szeretetemet az intézet iránt, és így nekem is részem legyen annak krisztusi munkájában.*

Ez az *Élősegély-alap* az intézet szegénysorsú, de jólelkű és tehetséges növendékeinek segélyezésére van. A hozzájárulás akár anyagiakban történhetik, mint: pénz, ruha, könyv, taneszköz, ételmiszer, stb., akár pedig szellemiekben, mint: tagok gyűjtése, erkölcsi támogatás, a BRISZ jótékony célú előadásaiiban való közreműködés stb. által.

A BRISZ rendes tagja lehet mindenki, aki az intézet növendéke volt. Pártolótagja lehet, aki bármi módon támogatja.

Évenként kétszer, tavasszal és ősszel tart összejövetelt, amikor valami vallásos tárgyú vagy kulturális műsorral igyekszik volt növendékeiben gyarapítani és megszilárdítani azt a lelki tartalmat, aminek alapját annak idején több évi fáradsággal rakta le. Mert bizony, az iskola csak az alapokat rakhatja le. De az alapnak oly szilárdnak kell lennie, hogy a serdülő és felnőtt egyén egymaga folytathassa lelki és erkölcsi életének felépítését.

A legutóbbi *Őszi Találkozón* is összejött körülbelül 200 felnőtt tag és 250 fiatal leány. A négyórás rózsafüzér ájtatosság után 20 percnyi szünet és társalgás volt büffével kapcsolatban. Majd vallásos tárgyú kultúrelőadás következett, amelynek egyetlen és főtárgya Dávid zsoltárainak ismertetése és méltatása volt. Maga a zsoltár-költő, Sík Sándor tartotta az előadást, és bebizonyította hallgatósága előtt, hogy a *Miatyánk* és *Üdvözlégy* után legértékesebb és leghathatósabb imádság a *Zsoltáríma*. Közben-közben Dr. Koudela Géza egyetemi karnagy szerzeményéből, a szerző vezetésével gyönyörű zsoltárénekekkel is fűszerezték az éppoly kedves és családi mint szívet-lelket fölemelő estét.

Mit szólnak ehhez kedves tanító-nővéreink? Egyszerűbb, szerényebb formában nem lehetne-e valami hasznos, sőt nagyon szükséges intézményt létesíteni a kimaradt tanítványok érdekében, hogy sokévi fáradságuk kárba ne vesszen? Ha mást nem, például évenként egy lelkigyakorlatot, külön az ő részükre. Vagy, ha az nehezen menne, a helyi körülmények miatt, legalább gyakrabban, vagy évenként egy-egy találkozót, amikor valami kis hasznos előadást, oktatást is rendezünk számukra, olyformán, mint a szülői értekezleteken.

A szeretet találékony, már pedig a szeretet leánya szereti tanítványait. Vagy nem?

Társulatunk köréből.

Szent Vince kettős családjának általános főnökei.

XII. SALHORGNE (SZALHORNÝ) DOMONKOS

1828-1835.

A francia forradalom és az utána következő gyászos és zavaros időkben, a kettős Társulatnak úgyszólván csak szétszórót foszlányai léteztek. 1788-tól 1829-ig, tehát több, mint negyven évig, általános gyűlést sem hívhattak egybe. A szentséges atya által kinevezett általános helynökök után következő De Vailly atya ugyan már az általános főnöki címet viselte és annak teljes jogait gyakorolhatta, de az ő megválasztása még nem történhetett a konstitúciók előírta formában; őt is még a szentséges atya kinevezése állította, mint ilyent, a kettős család élére.

Rövid egy évi kormányzása alatt azonban annyira visszaállította a Társulat szervezetét, hogy váratlanul bekövetkezett halála után, 1829 májusán, már összeülhetett a szétszórót Társulat színe-java. Ezen az első gyűlésen 24 missiópap, közöttük 7 vizitátor vett részt.

Alig képzelhetőbb tiszteletreméltóbb gyülekezet, mint ez az általános gyűlés volt. A hosszas üldözésektől és kemény nélkülözésektől megőszült, meggörgyedt hitvallók foglaltak helyet, szépen sorban. Valóban, a Társulat szétdőlt templomának megmaradt kövei helyezkedtek el, hogy újabb alapköül szolgáljanak. Megható látvány! A babiloni fogságból visszatért zsidókat juttatják eszünkbe, akiknek első gondja volt a barbároktól elpusztított igaz Isten templomának újjáépítése.

Bizony, bizony, nehéz dolog e reszkető aggastyánok között olyat találni, akinek vállaira még rátehetnék volna az általános főnökség súlyos terhét! Maga Salhorgne

(Szalhorny) úr is, ki — mint De Vally úrnak első asszisztense, annak halála után, mint általános helynök hívta össze az általános gyűlést, — már előre gondolt erre. S miután akkor alig volt középkorú tagja a Társulatnak, mert az üldözések alatt nem vehettek föl új tagokat, — a konstitúciók pedig megkívánták, hogy a megválasztandó generálisnak betöltött 12 éves hivatási kora legyen, — már előre fölmentést kért a szentséges atyától, a konstitúciók eme pontjának betartását illetőleg. Ő maga is már 72 évet számlált, s természetesen elsősorban azért tette ezt a lépést, hogy saját személye szóba se kerülhesen.

Mikor a gyűlés előtt kihirdette, hogy a szentséges atya engedélyével 12 évesnél fiatalabbat jelölhetnek az általános főnöki állásra, ez egyhangúlag kimondotta, hogy ragaszkodik a konstitúciók e pontjához, és őt magát választja meg a Társulat élére.

Salhorgne (Szalhorny) Domonkos 1756-ban, Toul-ban született. Mint kellemes modorú és szépehetségű ifjú, 16 éves korában lépett be szent Vince családjába s még alig volt 19 éves, amikor letette fogadalmait. Annyira tehetséges volt, hogy még pappászentelése előtt teológiai és filozófiai tanszéket kapott.

A forradalom kitörésekor Németországba menekült, de ott sem szakította félbe tanári működését. Az akkori választófejedelem ugyanis meghívta szent Vince fiait, hogy az elűzött jezsuiták helyett a heidelbergi és manheimi kollégiumok tanárai legyenek. Ezek között látjuk több éven át Salhorgne (Szalhorny) urat is.

Mikor a konkordátum megkötése után, 1802-ben visszatérhetett hazájába, a tours-i és nancy-i egyházmegyékben sok viszontagság között lelkipásztorkodott. De Barral, Tours érseke 1809-ben a teológia tanárává nevezte ki. Később kanonokká lett, sőt az érsek általános helynökévé óhajtott volna kinevezni, de ezt a hivatalt mindenáron visszautasította, mert mindig élt benne a remény, hogy egyszer még visszatérhet hőszeretett társulatába. Csak a

tiszteletbeli préposti címet fogadta el, hogy bármikor elhagyhassa az egyházmegyét.

Mint kanonok is, mindenütt a missióspapok egyszerű talárisát viselte és az ő életmódjuk szerint rendezte be életét. Amennyire csak lehetett, fentartotta az érintkezést a generálvikáriusokkal is.

Mikor De Vailly atya általános főnökké lett, már többé senki sem tarthatta őt vissza, hogy hőszeretett és annyi évtizeden át nélkülözött társulatának központjába ne sieszen, pedig akkor már túl volt a hetvenen.

Megválasztása után magas kora mellett is ő volt az első a Társulat szabályainak pontos betartásában. Hiába kérlelték, hogy kímélje magát. „A főnök — mondogatta, — mindenütt ott legyen, és az első legyen. Máskülönben semmi más eszköze sem marad a jó rend fenntartására, mint a parancsolás, az pedig semmit sem ér, ha nem járul hozzá a jó példa is.”

Kormányzásának első évére, 1830 április 25-ére esik a kettős Társulat nagy, ünnepi eseménye: szent Vince ereklyéinek diadalmas pompával való átvitele a Notre Dame templomból — ahol ideiglenesen el volt helyezve, — a missióspapoknak a Sèvre utcában akkor újonnan épült kedves templomába.

Az érsek úr azt akarta, hogy a diadalmenet áthaladjon mindazon utcákon, amelyeken életében legtöbbet járt a szent férfiú. Tizenhét főpap, több száz pap és végelehatatlan tömeg kísérte a szent ereklyét és pedig oly nagy lelkesedéssel, mintha egy élő fejedelem bevonulásáról volna szó. Minden ajk Depaul Vince nevét hangoztatta áldólag és dicsérőleg. Az útvonalba eső házakat egytől-egyig pazarul földiszították, pedig két évszázaddal ezelőtt vajmi kevéssé vettek tudomást ezek a házak az alázatos, szerény papnak jelenlétéről, amikor siető, későbbi aggkorában pedig nehézkesen döcögő lépteivel előttük elhaladt.

Az ereklyét tartalmazó szekrény csiszolt üvegből és dúsán aranyozott vert ezüstből készült, igazi mestermű!

Olyan értékes a munkája, hogy még a drága anyagot is felülmúlja értékben. Említettük már, hogy az egyházmegye ajándéka volt, de magas árához hozzájárultak Szentünk magasrangú tisztelői, többek között a királyi család minden egyes tagja is. Hét láb hosszú, két és fél láb magas és ugyanolyan széles boltozott hasáb az alakja. A négy sarokoszlop és a boltozat izléses ötvös munka. A két elülső oszlopon két, egy-egy láb magasságú kis gyermek áll, egy árva fiúcska és leányka. Kézösszetéve, mély tisztelettel és hálával tekintenek jötevőjükre, atyjukra. Az ereklyetartó boltozatán szent Vince három és fél láb magas alakja látható papi öltözetben, felhőn térdelő helyzetben, körülötte pedig négy kis angyal tartja a vallás, a hit, a remény és a szeretet jelvényeit.

Az 1830. év más, még nagyobb égi kegyelmeket és kiváltságokat is hozott szent Vince kettős családjának. Három nappal az ereklyék átvitelének ünnepe előtt, tehát április 22-én, az akkor még ismeretlen kis szemináriumi nővér, Labouré Katalin előtt hármasszínben jelent meg szent Alapítónk szíve, benső szózáttal adván neki tudtul a rövidesen bekövetkezendő újabb gyászos eseményeket, de egyúttal azt is, hogy dicső Atyánk közbenjárására a jó Isten megkíméli majd a két Társulat tagjait, s egyiküknek sem lesz bántódása. Ebben az áldott évben történtek a Szeplőtelen Szűznek július 18-i és november 27-i csodás égi jelenései is.

A szent Alapítónk sugallta fenyegető jövődölések csakhamar be is teljesültek. X. Károly egynémely önkényes rendelete, így a sajtószabadság eltörlése, akkora visszatetszést és elégtelenséget keltezt a francia nép rétegeiben, hogy újból kitört a forradalom, és X. Károlyt megfosztotta trónjától. Ezzel meg nem elégedvén, az Egyház és egyháziak ellen is dühöngött. Az érseki palotát kifosztotta, és a nép magatartása oly fenyegető volt, hogy a misszióspapok legnagyobb része is újból menekülni volt kénytelen.

Salhorgne (Szalhorny) atya, a tiszteletreméltó aggas-

tyán, megható körlevélben értesítette erről a Társulat távollévő tagjait.

„Az a szent öröm, — írja, — mely az Ereklék átvitelének vallásos diadalát kísérte, nem sokáig tartott. A forradalom vihara örömdalainkat három nap alatt fájdalmas sóhajokká változtatta. Az egyházhatóság emiatt okos előrelátásból újból elvitette templomunkból a szent ereklyéket, amelyek látása oly boldoggá tett bennünket. Hogy megmenthessük, el kellett tüntetni az emberek szemelől.

Egy nem minden alapot nélkülöző ijedelem széjjel szórta összes tanítványainkat; de meg van az a vigasztalásunk, hogy azért semmiféle veszítettek szent hivatásunk szeretetéből. Jó fogadtatásban részesültek azokban a társházainkban, ahová menekültek, és hasznos szolgálatokat tesznek ott a kollégiumok tanszékein és a szemináriumokban.”

Majd később, 1832 januárján, így ír egy újabb körlevelében:

„Rendtársaim úgy vélték, hogy oktalanság volna tőlem, ha magas korom és számos testi nyomorúságom mellett kilenném magam a fenyegető veszélyeknek, hiszen sem gyors menekvéssel, sem pedig hosszas elrejtőzéssel el nem kerülhetném őket. Megvallom, nagyon nehezemre esett a távozás. Sokáig ellenkeztem ama főnöki előjogomra hivatkozván, hogy — ha már mindenben elsőnek kell lennem, — hadd legyek én, nagy boldogságomra, az első áldozat is, ha arra kerülne a sor. De azt vetették ellen, hogy a mai körülmények között lehetetlen volna a Társulat szokásai szerint választani meg utódomat, s akkor megint csak kellemetlen bizonytalanság és megosztás állhatna be a vezetésben. Ez az ellenérv végre legyőzte ellenkezésemet. Alávettem magam egy, a múlt év decemberén hozott és reám nézve éppen nem örvendetes határozatnak és elmentem Amiens-be.”

Nem csupán Franciaországban, hanem Oroszországban és Portugáliában is egymásután jöttek egyházellenes

rendeletek, amelyek érzékenyen sújtották sz. Vince fiainak szabad működését. A liberális államok eleinte csak ingatlanokat vettek el, később intézeteiket is feloszlatták és a Társulatot mindkét országban megszüntnek nyilvánították.

Elképzelhető, mennyi lelki szenvedés forrása volt mind- ez a tiszteletreméltó aggastyán számára. Az igaz, hogy 1832 májusán visszatérhetett az Anyaházba s újabb két év után, nagy boldogságára, a szent ereklyék is újból elfoglalhatták helyüket annak főoltára fölött; de a már teljesen kimerült szervezet nem volt többé képes a vezetés súlyos terhének hordozására.

Az 1835-re esedékes hatéves gyűlés helyett általános gyűlést hívott tehát egybe. Mindjárt az első ülésen, augusztus 15-én, beadta lemondását és azonnal visszavonult, hogy a gyűlés teljes szabadsággal határozhasson személye fölött. Tekintettel 79 éves korára és nagy testi gyöngegségére, a gyűlés elfogadni kényszerült lemondását és négytagú küldöttség által értesítette őt erről a határozatról. Salhorgne úr akkor nagy örömmel tért vissza a terembe, hogy kifejezze háláját és köszönetét ezért a nagy jótéményért. Az alázatosságnak ilyen megható tényével fejezte be általános főnöki hivatalát.

Ezentúl már csak az örök számadásra készült. Betegkedése fokozódott; végre ágyának dőlt és hosszas, nagy türelemmel és megadással viselt szenvedés után, 1836 májusán, visszaadta nagy lelkét Teremtőjének.

Szünórák.

Julcsi pont Úrfelmutatás alatt ájult el a kápolnában. A nagy zörejl minden szem feléje fordult. A nap folyamán két kis növendék között a következő párbeszéd folyt le:

— Te, ma reggel a kápolnában mindenki Julcsira nézett, csak a tisztelendő úr nem nézett hátra.

— Hát te nem tudod, hogy Úrfelmutatáskor neki nem szabad hát-ranézni?

— De biz én segitettem volna magamon.

— És hogyan?

— Kifordultam volna és azt mondtam volna: Dominus vobiscum.



KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
szent Vince szeretet-leányai számára.

13. ÉVFOLYAM.

1927.

3. SZÁM

TARTALOM: Ó bűn nélkül fogantatott... — Szent Vince iskolájában. A szegény betegek szolgálatáról. — A szegény betegek látogatásáról. — Az árvák és bennlakók neveléséről. 3) Az árvák foglalkoztatása. — Az Úr házának ékessége. 1) Az oltárok megvilágítása. 2) Az öröklámpa. — A csodásérem hatalma. — Társulati hírek. 1) Egyik vértanu-nővérünk megdicsőítése. 2) Spes unica — Általános főnökök. — Kérdések-feleletek. — Szünórák: Ártatlan sértődés.

Ó bűn nélkül fogantatott szűz Mária!

(Nagyontisztelendő anyánktól.)

Mikor a jó Isten valamely társulat egyik tagját különös kiváltságban vagy rendkívüli kegyelmekben részesíti, szent szándékai szerint azzal azt akarja, hogy nem csupán az az egy lélek, hanem az egész Társulat gyarapodjék kegyelmekben, dicsőségben, s azzal nemcsak az egyénre, hanem az egész Társulatra is kötelezettségeket ró.

Mikor a szentséges Szűz megjelent Társulatunk egyik tagjának: Labouré Katalin nővérnek, akkor ezzel az egész Társulatot kitüntette és Katalin nővér küldetését az egész Társulatra nézve kötelezővé tette. Mindegyikünk olyan mértékben fogja majd elvenni égi jutalmát, amely mértékben kivette részét abból a küldetéséből, hogy Máriaának, az ég szepőlötelen Királynőjének tiszteletét terjessze.

Jól tudjuk, ugyebár, hogy a jelenésben dicsfényként